

ДО

Сдружение „ОБЕДИНЕНИЕ НА СВОБОДНИТЕ АДВОКАТИ“, ЕИК: 205846611,

със седалище и адрес на управление: гр. София, район
Средец, бул. Васил Левски № 38, ет. 2,

представявано от адвокат Емил Александров Георгиев

СТАНОВИЩЕ

От

Стефан Николаев Марчев, адвокат от Софийска адвокатска колегия, **Личен номер 1100126710**, кандидат за Председател на Софийски адвокатски съвет

По:

Поставени въпроси от Сдружение с нестопанска цел „Обединение на свободните адвокати“ към кандидатите за председател на САК

Уважаеми колеги,

Като кандидат за член на Софийски адвокатски съвет, се радвам на активната позиция на всеки адвокат по въпросите, свързани с организацията и дейността на органите на адвокатурата, от което до голяма степен зависи авторитета на професията.

Поставените от Вас въпроси са важни, интересни и по тях може да се говори много.

На личните въпроси към мен съм дал личен отговор. На въпросите от принципен характер отговорите отразяват преобладаващото разбиране на екипа.

Ето и отговорите на поставените от Вас въпроси:

1. Защо решихте да се кандидатируете за Председател на САК?

Допреди четири-пет години, подобно на голяма част от колегите адвокати, не се интересувах от организационните въпроси на адвокатурата и от дейността на органите. Смятах, че свободата и независимостта на адвоката при упражняване на неговата професия е достатъчна за поддържането на добра професионална практика.

Задълбочаващото се обезличаване на адвокатската професия, принижаването на правото на защита до обикновен „занаят“, ме накара да осъзная, че личната ми реализация като адвокат не е достатъчна, за да се чувствам удовлетворен от избора ми да бъда адвокат и въобще от избора ми да служа на правото.

Дадох си сметка, че от авторитета на органите на адвокатурата и начина, по който те работят зависи и работата на всеки един адвокат. Затова се кандидатирах и бях избран в състава на сегашния адвокатски съвет.

Участието ми в работата на адвокатския съвет през ми даде различен поглед за проблемите на адвокатурата и за адвокатската професия.

Разбрах какво не трябва да се прави:

- да се вземат прибързани, неинформирани и необосновани решения, което винаги оставя неприятното усещане за нещо нередно;

- да се отрича технологичния напредък, което поставя адвокатурата на опашката на правните професии;
- да се отлага вземането на трудни и непопулярни решения, които са крайно необходими за модернизирването на професията;
- да се изразходват средствата на колегията непрозрачно, нецелево, без ясна идея с какво разходването на средствата ще допринесе общо за всички адвокати от колегията.

Разбрах какво може и трябва да се направи:

- да се повиши нивото на компетентност както на органите на адвокатурата, така и на администрацията;
- да се въведе използването на технологиите в работата на САК и комуникацията с адвокатите.
- да се привлекат в работата на органите на адвокатурата всички адвокати чрез различни форми на сътрудничество, за да се използва техният опит. Защото промяната на адвокатурата е обща задача и дълг към професията на всеки един от нас.

Осъзнаването какво може и трябва да се направи дойде по естествен път, в резултат на много разговори и обсъждания – и с колеги от сегашния състав на органите на САК, и с колеги, които без да са част от органите, виждаха проблемите отвън и предлагаха решения.

Това беше и най-важната мотивация за мен – подкрепата от знаещи и можещи колеги, отдадени на професията, готови да променят нещата. Повярвах, че при такъв екип промяната към модерна и организирана адвокатура е възможна и взех решението си да се кандидатирам за председател на САК.

2. Имате ли изготвена програма за управление и къде може да бъде прочетена тя?

Програмата за управление на САК е изготвена отдавна. Тя не е само моя, а е резултат на съвместните усилия и обсъждания на всички колеги, които участват в екипа.

В началото на м. декември миналата година създадохме и сайт (www.sak2020.com), чрез който да популяризираме програмата и да представим конкретните стъпки за реализиране на четирите ни конкретни цели, чрез които смятаме, че можем да превърнем Софийска адвокатска колегия в модерна адвокатура, обединяваща професионално подготвени и почтени адвокати.

Междувременно направихме и продължаваме да правим няколко неща, с които да покажем, че всички конкретни стъпки в програмата ни са реалистични. И при съчетание на компетентност и желание дори в рамките на съвсем скромен бюджет могат да се постигнат добри резултати:

- Създадохме сайта www.sak2020.com – за да покажем, че идеята ни за нов и функционален сайт (стъпка 2 към Модерна адвокатура от програмата ни: <https://www.sak2020.com/moderna-advokatura>) е напълно изпълнима.
- Презентирахме идеите си и програмата на нарочно събитие на 18.12.2019 г. по съвременен начин, на което поканихме голям брой сдружения на адвокати, формирани на различни признаци – за да покажем, че идеята ни за по-широка представителност и сътрудничество чрез привличане към дейността на САК на представители на регистрираните в София адвокатски сдружения с нестопанска цел (стъпка 3 към Организирана адвокатура от програмата ни: <https://www.sak2020.com/organizirana-advokatura>), е напълно възможна и изпълнима.

- Организирахме провеждането на електронна анкета сред вписаните адвокати в САК, заявили по тяхно желание електронен адрес за комуникация в адвокатските регистри и на 22.01.2020 г. ще проведем Дискусионен форум, на който ще представим резултатите от анкетата пред всички колеги от САК, които желаят. Така е ясно, че добрата комуникация между органите на адвокатурата е напълно възможна и по всяко време може да бъде взето предвид мнението на всички колеги – чрез анкети, кръгли маси и други подходящи форми на комуникация, включително чрез използване на съвременните технологии (стъпка 3 към Организирана адвокатура от програмата ни: <https://www.sak2020.com/organizirana-advokatura>).

Реализацията на всяка програма за управление, обаче, предполага тя да бъде финансово обезпечена. Бюджетът на САК се приема от Общото събрание на САК по предложение на сегашния адвокатски съвет и в тази насока действащият Закон за адвокатурата е нелогичен. Не може да се приема бюджет на колегията в края на м. януари и то едновременно с избора на нови органи, защото така реалното изпълнение на програмата на всеки един екип може да бъде финансово обезпечено едва от втората година на мандата на който и да било новоизбран адвокатски съвет. Защото бюджетът е инструмент за реализиране на определена политика. Затова при бъдещото изготвяне на проект за нов закон за адвокатурата и за да бъде решен този проблем, си струва да почерпим опит за подобряване на уредбата както от новите европейски закона, така и от миналото. В Закона за адвокатурата от 1925 г., например, е било предвидено Общото събрание на адвокатските колегии да се провежда през м. декември.

Освен на сайта ни www.sak2020.com, програмата е достъпна и а създадената Фейсбук страницата на екипа – Избори САК 2020 | Адвокати за адвокатите. От края на м. декември 2019 г. на фейсбук страницата ни ежедневно представяме по една конкретна стъпка от програмата ни и част от екипа.

3. По какви критерии е подбран екипът Ви?

В екипа са включени колеги от различни поколения, с различни сфери на професионална реализация, упражняващи професията по различен начин (самостоятелно или в обединение с други адвокати), съчетаващи академичен с практически опит. Това многообразие на хората в екипа дава необходимия баланс при обсъждането на всеки един въпрос, като наред с това осигурява необходимата „представителност“ в състава на САК на всяка една група от колегията.

Въпреки различията между нас – както като възраст, насока на професионална реализация, начин на упражняване на професията (самостоятелно или в съдружие с други адвокати), всички в екипа сме обединени от следните принципи:

- **независима адвокатура, защитаваща основните човешки права и върховенството на правото** – Членовете на екипа вярваме, че независимостта на адвоката и на адвокатурата е определяща за възможността да се изпълнява конституционната роля на адвокатурата да защитава правата на гражданите. Независимостта на адвокатурата, като необходим участник в правораздавателната система, трябва да бъде отстоявана непрекъснато и категорично пред всички власти – законодателна, изпълнителна и съдебна, което членовете на екипа смятат за основна своя задача.

- **професионализъм** – считаме, че органите на адвокатурата трябва да разполагат с достатъчна подготовка (академична и практическа подготовка), от всички сфери на дейност, свързани с адвокатската професия. Затова в екипа се включиха практикуващи адвокати, които имат академичен опит, включително като университетски преподаватели и преподаватели в НИП, адвокати, практикуващи в различни отрасли на правото и които се ползват с доверието и уважението на колегите си като безкомпромисни професионалисти.
- **почтеност** – Кандидатите за членове на органите на Адвокатурата трябва да притежават качества, които ги правят естествени лидери сред адвокатите, като почтеност, колегиалност, достойнство, деятелност и човечност, за да разберат проблемите на останалите си колеги, да ги подкрепят и да ги накарат да повярват, че да си адвокат е достойно за уважение.
- **участие на адвокати от всички поколения** - В екипа ни са включени адвокати от различни поколения, за да успеем да достигнем до проблемите и вижданията на всяко поколение, включени са самостоятелно практикуващи и практикуващи съвместно с други адвокати, включително адвокати, които разполагат с организационен опит, необходим за подобряване организацията на работа.
- **единство** – Всички членове на екипа са обединени от общото си виждане за това, че трябва да изградим Почтена, Ефективна и Модерна Софийска Адвокатура. Не постигнахме единомислие още от самото начало, но обединени от по-важните приоритети и проблеми на Адвокатурата, изслушахме предложенията на всеки един колега от екипа и те намериха отражение в общата ни програма.
- **ангажираност и отчетност**– Участниците в екипа са водени от разбирането, че проблемите в организацията на дейността на Софийска адвокатска колегия и подобряването на комуникацията между адвокатите и органите на САК, могат да бъдат разрешени само със съвместните усилия на всички адвокати от колегията. Затова екипът предлага нов и модерен начин на управление на адвокатурата – управление, базирано на ефективна комуникация и връзка между адвокатите от колегията и органите на САК, публичност на приетите решения, отчетност за етапа на изпълнение на всяка от поставените цели и програми.

Без предварително да съм определял или като екип да сме определяли критерии, по които да се обединяваме, тези принципи се оказаха общи ценности за всички нас и бяха изведени като принципи на обединението ни.

4. Каква е Вашата визия за нов ЗА или ЗИДЗА. Какви промени трябва да се направят в закона според Вас?

Визията на екипа и моето лично мнение е, че Законът за адвокатурата (ЗА) отдавна не отговаря на съвременните нужди на адвокатската професия.

Споделяме разбирането, че в изпълнение обществената необходимост адвокатската професия у нас да бъде уредена по съвременен начин следва да бъде изготвен изцяло нов Закон за адвокатурата, който да бъде подложен на обществено обсъждане, предложен и

приет от Народното събрание. Подобно разрешение ще бъде в съответствие и с волята на българските адвокати и взетото Решение от Общото събрание на адвокатите от страната от 23.02.2019 г.

Междувременно към момента в 44-тото Народно събрание е внесен законопроект за изменение и допълнение на действащия ЗИДЗА (законопроект със сигнатура 954-01-78/08.11.2019 г.), който предвижда промени относно дисциплинарната отговорност (чл. 132 ЗА), процедурите за избор на органи (чл. 81 и чл. 106 ЗА) и процедурите по обжалване на решенията на Висшия Адвокатски съвет по съдебен ред (чл. 7, ал. 7 ЗА).

Този законопроект, обаче, не отговаря на обществената необходимост от генерални промени в законодателството относно тези процедури.

Освен промени в уредбата на въпросите, които са в предмета на внесенния ЗИДЗА, е наложителна промяна и в много други насоки, по-важните от които с:

- Нова детайлна уредба на дисциплинарното производство чрез удължаване на давностните срокове, ясно дефиниране на дисциплинарните нарушения и приложимите за тях наказания, създаване на гаранции за ефективност на дисциплинарното производство чрез уреждане на процесуалните възможности за събиране на доказателства, уреждане на по-кратки срокове за разглеждане и произнасяне по преписките.
- Уредбата на адвокатските регистри като електронни регистри;
- Въвеждане на възможност за обжалване на по-широк кръг актове на Висшия Адвокатски съвет по съдебен ред, когато с тях се препятства достъпа до адвокатска професия и осигуряване на ефективна защита на засегнатите лица в тези случаи;
- Съобразяване на въпросите, свързани с упражняване на адвокатската професия със съвременните тенденции и европейското законодателство чрез разрешаване на рекламата на професионална дейност, детайлна уредба на адвокатските дружества и съдружия;
- Създаване на правила за регистрация и контрол на електронните платформи, свързани с предоставяне на юридически услуги, като в тази насока бъдат съобразени дадените препоръки от ССВЕ в ръководство към адвокатите за използването от адвокати на он-лайн правни платформи (https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/DEONTOLOGY/DEON_Guides_recommendations/EN_DEON_20180629_CCBE-Guide-on-lawyers-use-of-online-legal-platforms.pdf), за да се отговори на етичните проблеми, пред които ни изправя предоставянето на правни консултации посредством електронни платформи;
- Определяне на дейностите, които могат да бъдат извършвани само от надлежно вписани адвокати (изключителна адвокатска дейност).
- Подобряване на законовата уредба за зачитане правата на адвоката и гаранциите за това адвокатите да получават нужното уважение и съдействие, чрез паралелни промени и в процесуалните закони.

Необходимите промени в уредбата на адвокатската професия в България са „многобройни и важни“ по смисъла на чл. 11, ал. 1 от ЗНА, поради което както с внесенния на 08.11.2019 г. законопроект, така и с всеки друг законопроект за изменение на действащи ЗА не може да се отговори на обществената необходимост от приемане на изцяло нов Закон за адвокатурата.

При изготвяне на проекта на нов Закон за адвокатурата считаме, че следва да бъдат взети предвид добрите:

„ - националните традиции и добрите законодателни решения от миналото. Пример за такова добро разрешение е уредбата в Закона за адвокатурата от 1925 г., който е предвиждал всяка година да се провеждат избори за ½ от състава на адвокатския съвет, чийто общ мандат е бил 2 години. Така всяка година половината от състава на съвета се е обновявал, което е осигурявало необходимата приемственост за нормалната работа на органите на адвокатурата.

- Новите разрешения в национална уредба в европейските държави със сходни правни системи;

- международните актове, уреждащи различни аспекти на адвокатската професия, включително като се вземе предвид и предстоящото приемане на Европейска конвенция за адвокатската професия. Европейската конвенцията за адвокатската професия е в процес на изработване в изпълнение на Препоръка 2121/2018 г. на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа, като основен инициатор на този процес е ССВЕ – Съвета на европейските адвокатски колегии (<https://rm.coe.int/ccbe-contribution-european-convention-profession-lawyer-20170915-eng/168078f2f6>). Изработваната конвенция има за цел да гарантира ефективната защита на адвокатската професия, която е от решаващо значение за ефективния достъп до правосъдие, защитата на правата и основните свободи и е гаранция за справедлив процес.

По внесения към момента ЗИДЗА, с общите усилия на екипа беше изготвено и внесено в Правна комисия към 44-тото Народно събрание Становище вх. № ПГ-0194/-С-3/08.01.2020 г., което прилагаме към настоящите отговори (*Приложение № 1*).

5. Какви мерки предлагате за защита на правата на адвокатите пред органите на съдебната власт и администрацията с цел осигуряване на ефективна защита на клиентите ни?

След обявяване за противоконституционни на разпоредбите на чл. 29, ал. 2-4 и чл. 30 ал. 1 ЗА с Решение № 4 от 2016 г. на КС на РБ, по искане от Главния прокурор, отпаднаха възможностите на адвокатурата да участва в извършването на проверка или да извършва самостоятелна проверка по сигнали на адвокати или служебно на действия на магистрати, когато не е отдадено дължимото уважение и съдействие на адвокат.

Тази уредба съществуваше у нас в практически непроменен вид от 1925 г., като през периода от 1925 г. до 2016 г. възможността за проверка от страна на адвокатските съвети не е пораждала съмнение за противоконституционност, дори по времето на социализма. Към настоящия момент липсва ефективно уреден нормативен ред за пряко участие на адвокатските съвети в проверка при наличие на данни за неуважително и неетично отношение към адвокати.

Висшият адвокатски съвет в рамките на правомощието си по чл. 122, ал. 1, т. 11 ЗА да прави предложение за усъвършенстване на законодателството, не е предприел действия да предложи промени в законодателството, с които обявените за противоконституционни разпоредби на чл. 29, ал. 2-4 ЗА и чл. 30, ал. 1 ЗА да бъдат заменени от нови разпоредби съгласно чл. 22, ал. 4 от Закона за конституционния съд, които да осигурят на адвоката гарантирания статут по чл. 29, ал. 1 ЗА, приравняващ го със съдията

Какви са възможните мерки при сегашната нормативна уредба?

- Адвокатът може да подаде сигнал до адвокатския съвет за неосказано му уважение по реда на чл. 29, ал. 1 ЗА от магистрат и адвокатския съвет в

рамките на правомощието си по чл. 89, т. 5 ЗА (защита на професионалните права, достойнството и честта на колегията), да подава сигнали за извършените нарушения до компетентните да проверяват сигналите органи (Инспекторат към ВСС, Инспекторат към МП и пр.). Понеже тези производства са специфични и за да бъде ефективна дейността на адвокатският съвет, следва да се създаде комисия за разглеждане на жалби и сигнали срещу незаконосъобразно и неетично поведение на магистрати и съдебни служители към адвокати. Тази комисия следва да извършва предварителна проверка по подадените сигнали въз основа на представените към сигнала документи и предлага на съвета да вземе решение за подаване на сигнал срещу магистрата/съдебния служител или не. Съветът подава сигнала за извършено нарушение до МП, съответния административен ръководител и/или Инспектората към ВСС.

- Адвокатът може да подаде пряко сигнал срещу магистрата/съдебния служител винаги, като в тези случаи специалната комисия може да оказва съдействие на адвокатите;
- Да се провеждат регулярни срещи с административните ръководители на съдилищата на територията на гр. София, за да се избегнат конфликтни ситуации в отношенията адвокати – магистрати/съдебни служители;
- Да се провеждат ежегодни дискусии в различни формати с участие на адвокати и магистрати, за да се обсъждат етичните правила професионални отношения между адвокати и магистрати, което ще допринесе за намаляване на броя на конфликтите и неуважителното отношение и ще подобри колегиалните взаимоотношения между различните професионални общности в съдебната система (част от която е и адвокатурата).
- По отношение на администрацията възможните разрешения са по-сложни, което се дължи на различните по вид и структура административни структури. Поради това там решенията следва да бъдат ad hoc и съобразно всеки конкретен случай.

6. Как виждате конкретно координацията с ВАДвС, за да се реализират Вашите идеи и предложения?

Доколкото Висшият адвокатски съвет осъществява инстанционен контрол върху решенията на всички адвокатски съвети (чл. 122, ал. 1, т. 4 и т. 5 ЗА), всякакви „координиращи“ действия трябва да бъдат извършвани внимателно, за да не доведат до нарушаване принципа за независимост, който важи и за всяка една колегия.

В действащия закон има предвидени механизми, чрез които да се осигури координация в дейността на ВАДвС и адвокатските съвети, като чл. 120, ал. 3 ЗА предвижда ¼ от председателите на адвокатските съвети да участват в заседанията на ВАДвС със съвещателен глас на ротационен принцип. Този механизъм, обаче, е недостатъчен, за да осигури необходимото съгласуване в действията на всички адвокатски колегии, когато то е необходимо.

Такава координация е необходима в тези области, в които адвокатските съвети нямат собствени правомощия – например изразяване на становища по проекти на нормативни

актове, предложения за усъвършенстване на законодателството, предложения за тълкувателни дела, сезиране на Конституционния съд и пр.

В тези случаи активността на адвокатските съвети може да бъде изключително полезна, за да се стимулира Висшия адвокатски съвет да се възползва от предоставените му правомощия.

Във всички случаи е необходимо да бъдат координирани действията на ВАДвС и адвокатските съвети по защита на професионалните права, честта и достойнството на колегията. Макар да разполагат с правомощия в тази насока (чл. 89, т. 5 ЗА), адвокатските съвети нямат необходимата институционална позиция, каквато има Висшия адвокатски съвет и особено Председателят на ВАДвС.

Конкретните мерки, които ще предприемем за подобряване на координацията с цел реализиране на набелязаните от нас цели в програмата ни:

- Постоянно присъствие на заместник-председателя на Софийска адвокатска колегия във всяко заседание на ВАДвС. Съгласно чл. 120, ал. 3, изр. посл., зам.председателят на САК има особен статут и право да присъства на всяко заседание.
- Отправяне на искания и предложения до ВАДвС във всяко заседание на съвета, в което се обсъждат въпроси, имащи отношение към реализиране на набелязаните в програмата ни цели;
- Осигуряване на електронен обмен на информация между ВАДвС и САК като част от програмата за електронизация на управлението на САК;
- Изготвяне на периодични доклади от заместник-председателя на съвета до адвокатите от САК относно взетите решения на ВАДвС и техните мотиви, за да се разяснява дейността на ВАДвС.
- Определяне на член на адвокатския съвет, който да осигурява необходимата координация ad hoc, когато се окаже необходимо съдействието на ВАДвС или обратното – когато от ВАДвС бъде потърсено съдействие от ВАДвС.

7. Мислите ли, че е необходима промяна в правната помощ и особените представителства?

На какъв принцип считате, че следва да се осъществява разпределението/възлагането на делата за правна помощ за особените представителства и служебни защиты?

Какви гаранции срещу злоупотреба със служебно положение и неравномерно разпределение на делата предлагате?

По първата част от въпроса: *Мислите ли, че е необходима промяна в правната помощ и особените представителства?*

В сравнителен план съществуват различни модели на правна помощ – от модели със засилена степен на намеса на държавата (модела на предоставяне на правна помощ чрез „държавни адвокати“), до системи, в които правната помощ се осигурява от адвокатурата независимо от държавата (каквото е бил модела у нас по Закона за адвокатурата от 1925 г. и каквото понастоящем е немския модел на правна помощ), при които равна помощ се предоставя от всички адвокати като делата се разпределят на случаен принцип.

Моделът на правната помощ у нас е взаймстван от Холандия, като се смята, че уредбата на правната помощ там е един от най-добрите в Европа, каквато следва да е уредбата и у нас.

Администрирането на правна помощ и финансовото ѝ обезпечаване, е задължение на държавата, което се изпълнява чрез специализирания орган – Национално бюро за правна помощ. Задачата на адвокатурата е да осигури квалификация и специализация на адвокатите, вписани в регистъра към НБПП.

Като всяка система, обаче, правната помощ у нас показва и предимства, и недостатъци, но като цяло оценката за нея е положителна. Тази положителна оценка се дава както от органите на магистратурата, така и от чуждестранни специалисти в областта на правната помощ.

Естествено, срещу системата на правна помощ има и критики: че заплащаните възнаграждения са изключително ниски; че правната помощ не е достатъчно качествена; че не се дава своевременно; че се използва като инструмент за влияние от органите на адвокатурата по отношение на адвокатите и пр.

Преди да се мисли за каквито и да било промени, обаче, е необходим подробен анализ, базиран на резултатите от правната помощ за период от минимум 3 години. Защото необмислените промени в системата за правна помощ могат да застрашат защитата интересите на гражданите, заради които е създадена и съществува правната помощ.

Обстоятелството, че възнагражденията за предоставяна правна помощ са ниски е безспорно, но не бива да се забравят няколко важни неща:

- Че съществуват системи, в които правна помощ се предоставя абсолютно безвъзмездно (про bono) от всички вписани адвокати без изключение и това е въпрос на етично задължение и престиж за всеки адвокат;
- Че правната помощ цели да обезпечи достъп до правосъдие на лица, които не могат да си осигурят защита от адвокат, а не е създадена за да „помага“ на адвокатите чрез допълнителна клиента.
- Системата на правна помощ води до намаляване на пазара на адвокатски услуги дори в случаите, в които адвокатът по реда на чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА поема риска от изхода на делото и платежоспособността на ответната страна.

По въпроса за особеното представителство: Съгласно чл. 56, ал. 2 от КРБ *„всеки гражданин има право на защита, когато са нарушени или застрашени неговите права или законни интереси. В държавните учреждения той може да се явява и със защитник“*

Чрез фигурата на особения представител се гарантира правото на защита както на ищеца – който има възможност да извърши валидни процесуални действия срещу насрещната страна и да получи търсените от съда защита и съдействие на негови материални права, така и на ответника – на който чрез особения представител ще се осигури правото на защита.

Именно чрез особения представител законодателят е осигурил минамален процесуален стандарт за защита на всяка страна в гражданския процес, в съответствие с изискването чл. 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз и чл. 6 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, защото чрез осигуряването на особения представител става възможно развитието на производството. Очевидно е, че без особен представител няма как да се гарантира правото на справедлив процес.

Проблемът при особеното представителство възниква от това, че разноските трябва да бъдат внесени предварително от ищеца, което при всички случаи ограничава достъпа до правосъдие – защото ищецът освен държавната такса и разноските за собствения си процесуален представител, трябва да авансира разноски и за процесуалния представител

(адвокат) на ответника. Определянето на възнаграждението на особения представител е изцяло в компетентността на законодателя, доколкото именно чрез особения представител в хипотезата на чл. 47, ал. 6 ГПК се гарантира правото на защита, предвидено в чл. 56 от Конституцията. В този смисъл Решение № 6/27.04.2010 г. по конст.д. № 16/2009 г. Конституционния съд; Решение № 1 по конст.д. № 10/2007 г. на КС на РБ, Решение № 15 по конст.д. № 17/1993 г. и др.

Затова подходът при всяка евентуална промяна в уредбата на особения представител и неговото възнаграждение трябва да е изключително балансиран и да не се предлагат крайни решения относно възнагражденията на особения представител в едната или другата посока – за тяхното увеличение или намаление.

По втората част от въпроса: *На какъв принцип считате, че следва да се осъществява разпределението/възлагането на делата за правна помощ за особени представителства и служебни защити? Какви гаранции срещу злоупотреба със служебно положение и неравномерно разпределение на делата предлагате?*

За да се предотвратят злоупотребите и неравномерното разпределение на дела, независимо дали се касае за правна помощ по ЗПП или до назначаван особен представител по дела, трябва да се направят няколко конкретни неща:

- Да се въведе и съблюдава принципа на **специализация** при определяне на адвокат за осъществяване на правна помощ или за особено представителство. За да не се стигне до случаи, в които специалист по гражданско право се явява по наказателно дело и обратното, е необходимо в самия списък да има отразена точната специализация на адвокатите. Така при определянето на адвокат по конкретно дело изборът ще се прави само измежду адвокатите, специалисти в съответния отрасъл. За да се изпълни тази мярка са необходими както нормативни промени, така и промяна в установената практика на адвокатския съвет.
- Да се въведе и стриктно да се съблюдава **случайно разпределение** с минимална намеса на човешкия фактор. Чрез въвеждането на система за електронно случайно разпределение на дела измежду включените в съответния списък адвокати, подобни на съществуващите в съдилищата системи за случайно разпределение на делата, ще се постигнат две цели:
  - ✓ **равномерно разпределение на делата** – въвеждането на система за електронно случайно разпределение ще осигури и отчитане на „натовареността“ на включените в списъка адвокати, за да не се стигне до неравномерно разпределение на делата както като брой, така и като материален интерес, респ. възнаграждение.
  - ✓ Ще се осигури възможност за **ежедневен мониторинг** върху разпределението на дела.
- Да се въведе **система за контрол и ефективно упражняване на правомощията на адвокатския съвет за изключване на особен представител** и предложение за отписване от списъка на НБПП на адвокати, които не осъществяват качествена правна помощ (стъпка 4 от предложенията ни за подобряване организацията на САК: <https://www.sak2020.com/organizirana-advokatura>).

8. Какво е мнението ви за дисциплинарната отговорност по ЗА, има ли нужда нормативната уредба да се промени и какви промени предлагате?

Пестеливата уредба на дисциплинарната отговорност и дисциплинарното производство в Закона за адвокатурата, съчетано с кратките давностни срокове, създават много затруднения в дисциплинарната дейност и я правят неефективна.

Субсидиарното прилагане на НПК по силата на препращащата разпоредба на чл. 139, ал. 6 ГПК, съчетано с неяснотата в уредбата на ЗА, поражда допълнителни проблеми.

Липсата на съдебен контрол на решенията на дисциплинарите съдилища, респ. на Висшия дисциплинарен съд, когато се налагат наказания на адвокати, които не са членове на органи на адвокатурата, поставя адвокатите в различно положение и наред с това лишават част от адвокатите (които не са членове на органи) от съдебен контрол на налаганите спрямо тях дисциплинарни наказания.

Въвеждането на съдебен контрол във всички случаи, обаче, съчетано с краткия давностен срок от 1 година (чл. 134, ал. 1 ЗА) и кратката абсолютна давност (1.5 години), ще направи трудно осъществяването на дисциплинарната отговорност, поради което е необходимо тези срокове да бъдат увеличени.

Затова при бъдещата уредба на дисциплинарната отговорност – било като част от нов ЗА или чрез промени в действащия ЗА, основните промени следва да бъдат в следните посоки:

- Ясно дефиниране на дисциплинарите състави и наказанията, които следва да бъдат налагани при всяко дисциплинарно нарушение. В много европейски държави съществуват ясни дисциплинарни състави, като е предвидено конкретно при нарушенията на кои етични задължения каква отговорност носи адвоката.
- Предвиждане на ясна процедура за развитие на дисциплинарното производство. Така проблемите, произтичащи от неяснотата относно процесуалните правила, които следва да бъдат спазвани (като резултат от препращащата разпоредба на чл. 139, ал. 6 ЗА), ще бъдат разрешени.
- Удължаване на давностните срокове. Изключително кратките срокове за образуване на дисциплинарни производства, включително краткия срок на абсолютната давност, са основна причина за неефективност на дисциплинарите процедури и неуспешния им край в много случаи, в които реално са нарушени етичните изисквания за упражняване на професията.
- Въвеждане на съдебен контрол ограничен до случаите, в които дисциплинарното наказание е лишаване от право да се упражнява адвокатска професия. Доколкото при сегашната уредба Висшият дисциплинарен съд като първа инстанция разглежда дела срещу членове на органи на адвокатурата (чл. 129, ал. 1 ЗА), въвеждането на подобно правило би направило дисциплинарното производство двуинстанционно за адвокати, членове на органи, и триинстанционно за адвокати, по отношение на които е наложено наказание лишаване от права, но пък би създавало необходимите гаранции, че когато е наложено наказание „*лишаване от право да се упражнява адвокатска професия*“, всеки адвокат би имал достъп до независим съд. Обжалваемостта само на решенията, с които се налагат тези наказания (но не и на решенията, с които се налагат други наказания или въобще не се налагат наказания) би дало необходимия баланс между независимостта на адвокатурата от дисциплинарната власт на съда (когато адвокатурата чрез дисциплинарите си органи установи, че не е извършено дисциплинарно нарушение) и достъпа до съд в случаите, в които адвокат е лишен от право да упражнява професията.

Дори и без да се приемат промени в закона за адвокатурата или с нов закон за адвокатурата да бъде направена реформа на дисциплинарното производство, могат да бъдат предприети конкретни действия за повишаване прозрачността на дисциплинарното производство чрез създаване на индексирана дисциплинарна практика на ДС при САК и ВДС за последните 5 години, която да е достъпна на сайта на САК.

Това ще даде възможност на всички адвокати – както на участниците в дисциплинарните производства, така и на останалите адвокати от САК, да имат яснота каква е установената дисциплинарна практика – нещо, което към момента е абсолютно неизвестно.

9. Какво предлагате за електронизацията и дигитализацията на САК, конкретни мерки и срокове, в които да се случи? Какви мерки предвиждате за комуникация с органите на адвокатурата (подаване на заявления за вписване и извършване на промени в регистъра на адвокатите и адвокатските дружества, възлагане и отчитане на правната помощ, публикуване решенията и отчетите на съветите /адвокатски, контролен и дисциплинарен/, като и за улесняване на достъпа на адвокатите до съдебни дела и публични регистри (Портал за електронно правосъдие, Имотен регистър, регистър на пълномощните при нотариусите, ТРРЮЛНЦ, Есграон и т.н.).

Въвеждането на електронни системи в дейността на САС следва да стане във всички насоки от дейността на органите на колегията и ще има най-значим и осезаем ефект върху дейността ѝ и по отношение на комуникацията между органите на адвокатурата и адвокатите.

Конкретните мерки, които предвиждаме:

- **Електронна деловодна система**, включваща входящ/изходящ регистър; модул за генериране на типови документи (по темплейти); регистриран достъп на служителите и членовете на САС до системата и относимите към тях документи. Системата ще позволява проследяване на всеки един документ (нещо, което в момента е абсолютно невъзможно). С оглед документооборота и дейностите, осъществявани от органите на САК, съществуват софтуерни решения, които лесно могат да бъдат пригодени за специфичните нужди на САК.
- **Създаване на нов сайт на Адвокатската колегия** – позволяващ лесен, бърз и ефективен достъп на всеки адвокат до търсената информация и до електронните портали за електронни услуги на САК.
- **Портал за електронно управление (електронни услуги) на САК, включващ две секции: секция с ограничен достъп** - достъпна за служители и членове на органите на САК – със съответни нива на достъп до информация и **публично достъпна секция** – достъпна за всички лица, имащи отношения със САК (адвокати и трети лица) Порталът ще позволява подаване на електронни заявления за вписване, за промени във вписани обстоятелства, за временно преустановяване на дейност, заявления за допускане до изпит, за отписване от колегията;. Ще се поддържа „електронно досие“ на всеки адвокат, достъпно дистанционно от адвоката, в което адвокатът да може да получава достъп до всяко заявление и документ, които е подал, свързани с

дейността му като адвокат и комуникацията му с органите на колегията, да вижда статуса на заявлението, очаквания резултат, да може да се ползват допълнителни услуги (електронни плащания) и пр. Въвеждането на функционалност „известяване“, като в лично електронно досие на всеки адвокат да има нотификации за изтичащи срокове във връзка с осигуряването, плащането на данъци и осигуровки, задължение за подаване на декларации, задължения по ЗМИП и ЗЗЛД и др. **В портала ще бъде включена и част, позволяваща комуникация между всеки член на колегията и САК.**

- **Създаване на електронен портал** (или секция в портала за електронно управление/сайта на САК) **за достъп до дисциплинарни дела на Дисциплинарния съд при САК** – по подобие на електронния портал за достъп до съдебни дела на съдилищата. В портала ще има две части: *публична част* – достъпна за всички вписани в регистрите на АК адвокати, в която ще е налична информация за движението на делото с анонимизирани данни за участниците в производството – номер на дело, дата на образуване, дата и вид на процесуалните действия на съда и страните, диспозитив на актовете на съда по хода на делото, диспозитив на решението (подобно на справките по дела в портала на СГС към момента); *част, достъпна само за страните по конкретно дело и за дисциплинарния състав* – там ще бъдат налични всички процесуални изявления по движението и хода на дисциплинарното производство от внасяне на дисциплинарното обвинение до приключване на делото. При съответна промяна в разпоредбата на чл. 6 от Наредбата за адвокатските регистри, което е от компетентността на ВАДВС, може да се предвиди след влизане в сила на решенията на Дисциплинарния съд да се извършва оповестяване на наказанията на адвокатите и нарушенията, които са допуснали като отделно вписване по партидата на всеки адвокат в регистъра.
- **Създаване на специална секция в сайта „Състояние на бюджета на САК“**, в който ще е налична подробна информация за изпълнението на всички бюджети, както и актуална информация (актуализирана на месечна или тримесечна база) за изпълнението на бюджета за текущата година.
- **Създаване на електронна картотека** на заглавията в Библиотеката и възможност за он-лайн поръчване на заглавия и справки; дигитализация на наличните заглавия с осигуряване на възможност за отдалечен достъп до дигитализираните заглавия за адвокати

Достъпът на адвокатите до съдебни дела и публични регистри (Портал за електронно правосъдие, Имотен регистър, регистър на пълномощните при нотариусите, ТРРЮЛНЦ, Есграон и т.н.), може да бъде подобрен като резултат от изпълнение на мерките за въвеждане на електронни системи в организацията на САК и активни действия по институционални контакти с органите, управляващи съответните електронни регистри (ВСС, АВп, Нотариална камара, МРРБ и пр.).

Конкретните мерки за електронизация могат да бъдат изпълнени в рамките на един мандат, в случай, че продължителността на мандата не бъде намалена чрез подаване на неоснователни жалби срещу евентуалния избор.

10. Какво е мнението Ви за въвеждане на публичен регистър, в който да се публикуват актовете по дисциплинарни дела в цялост, по подобие на регистъра на съдебните решения, при заличени лични данни на страните.

Няколко от конкретните мерки в програмата ни са насочени към подобряване публичността на дисциплинарната дейност, при спазване на изискването достъп до дисциплинарните дела да имат само участниците в производствата (стъпки 3, 4 и 5 към Етична адвокатура - <https://www.sak2020.com/etichna-advokatura>).

Предвиждаме **създаване на електронен портал** (респ. секция в портала за електронно управление/сайта на САК) **за достъп до дисциплинарни дела на Дисциплинарния съд при САК** – по подобие на електронния портал за достъп до дела на съдилищата. В портала е предвидено да има две части:

- *публична част* – достъпна за всички вписани в регистрите на АК адвокати, в която ще е достъпна (с анонимизирани данни за участниците в производството) информация за движението на делото – номер на дело, дата на образуване, дата и вид на процесуалните действия на съда и страните, диспозитив на актовете на съда по хода на делото, диспозитив на решението (подобно на справките по дела в портала на СГС към момента) при заличени лични данни;
- *част, достъпна само за страните по конкретно дело и за дисциплинарния състав* – там ще бъдат налични всички процесуални изявления по движението и хода на дисциплинарното производство от внасяне на дисциплинарното обвинение до приключване на делото.

Паралелно с това предвиждаме създаване на каталог с индексирани дисциплинарни практика на ДС на САК и Висшия дисциплинарен съд (практика по дисциплинарни нарушения), която ще е достъпна на сайта на САК, което ще създаде предвидимост на дисциплинарната дейност и ще има превантивен ефект.

11. Ангажирате ли се да публикувате без заличени данни и без съкращения протоколите и решенията от заседания на адвокатски съвет и контролен съвет, както и ежемесечни финансови отчети за сторените разходи със средства на колегията?

Предвиждаме възможност всички решения на САС да бъдат достъпни на сайта в публичната му част – достъпът до която няма да бъде ограничен.

В секцията с ограничен достъп само за адвокати предвиждаме публикуването на пълния текст на протоколите от заседанията на адвокатския съвет и контролния съвет – както обсъжданията, така и решенията, при заличаване на личните данни, съдържащи се в текста. Смятаме, че всеки адвокат от Софийска адвокатска колегия има право да знае какви решения са взети от Адвокатския съвет и от Контролния съвет, включително и какви са били мотивите за вземането им, а това не може да стане без да бъдат достъпни и мотивите за решенията. Това е необходимо, защото без да са ясни мотивите, изразените мнения при обсъждането на определен въпрос, решението може да остави усещането за неправилност, необоснованост. Достъпността на мотивите към всяко решение (т.е. на обсъжданията,

направени преди вземането на решението) ще направи решенията разбираеми за адвокатите, а твърде вероятно – и далеч по-разумни.

Друга конкретните мярка, които предвиждаме, е поддържането на секция в сайта „Текущо състояние на бюджета“, което ще позволява проследяване на текущото изпълнение на годишния бюджет по пера, включително да се отразява как взетите решения на САС, подлежащи на изпълнение, ще се отразят на бюджета (стъпка 5 към Модерна адвокатура - <https://www.sak2020.com/moderna-advokatura>).

12. Как оценявате решението на САС от м. 12.2019 г. за увеличение на встъпителния членски внос?

На 26.11.2019 г. на извънредно заседание на Софийски адвокатски съвет, в т. „Разни“, е взето решение за увеличаване на встъпителните вноски за адвокати, приемани в Софийска адвокатска колегия с 200 лв., считано от 1-ви януари 2020 г.

Срещу това решение съм подал жалба, мотивиран от това, че за втори път през 2019 г. (и съответно за трети път през мандата на сегашния съвет) е взето решение за увеличаване на встъпителните вноски, без да се проведе обсъждане на въпроса и без ясен анализ от необходимостта да се извършва подобно увеличение.

Изготвяйки жалбата установих, че в ЗА е предвидено плащането само на една встъпителна вноска – към бюджета на Висшия адвокатски съвет и няма законово основание да се определя и събира втора встъпителна вноска от адвокатските съвети.

Встъпителната вноска за адвокати у нас е една, дължима е към бюджета на Висшия адвокатски съвет и се определя с решение на Висшия адвокатски съвет (чл. 122, ал. 1, т. 2 ЗА).

Единствените вноски към бюджета на колегията, които е овластен да определя като размер адвокатския съвет, са месечните вноски (т.нар. членски внос), дължими от всички адвокати от колегията (чл. 89, т. 17 ЗА).

Поради това взетото решение на Софийски адвокатски съвет от 26.11.2019 г. за увеличаване на встъпителната вноска, дължима към Софийска адвокатска колегия, е незаконосъобразно, тъй като адвокатския съвет въобще не разполага с компетентност да определя встъпителни вноски, респ. да променя размера им.

Дори да се приеме, че адвокатският съвет може да определя допълнителни такси за определени извършвани дейности (което също изглежда невъзможно с оглед изчерпателната компетентност на съвета, ограничена до осъществяване на „*други функции, определени от закона*“ – арг. от чл. 89, т. 18 ЗА), то определянето на втора встъпителна вноска към бюджета на колегията наред с единствената законоустановена встъпителна вноска към бюджета на ВАДВС по същество представлява недопустимо въвеждане на условие за вписване в регистъра на адвокатите, респ. за достъп до професията.

Поради това при бъдещата реформа в уредбата на адвокатската професия чрез изработването на нов Закон за адвокатурата, следва да бъде разрешен и въпроса за дължимостта на встъпителна вноска и нейния размер. Дотогава намирам за противоречащо на принципите на професията и почтеността да бъдат събирани встъпителни вноски от приеманите адвокати.

Оценката на решението на САС от 26.11.2019 г. за увеличаване на встъпителните вноски, е направена в съображенията ми, изложени в Жалбата, която прилагам към настоящите отговори (*Приложение № 2*).

13. Какви мерки предлагате за избор на изпълнител, с цел качеството на строителството и оптимизиране на разходите във връзка с ремонта и предвиденото ново строителство в почивна станция Лозенец?

Мерките за избор на изпълнител предполагат да бъде приключена процедурата по проектиране, за да са ясни параметрите на бъдещата инвестиция за ремонт и строителство в почивната станция на САК в с. Лозенец.

Личното ми мнение, че САК не се нуждае от строителство на изцяло ново тяло, което да включва сутерен, три и половина надземни етажа с ресторант на първо ниво, две конферентни зали на второ ниво, и жилищни помещения на трето ниво и подпокривно пространство, доколкото очакваната стойност на строителството е с приблизителна стойност, обсъждана на заседания на съвета около 3,5 млн.лв. и надхвърля годишния бюджет на колегията.

Капацитетът на базата, отдалечеността ѝ от София и ограниченото време от годината, през което може да бъде ползвана базата за обучение, налага инвестицията в с. Лозенец, общ. Царево да се сведе до минимум и да се ограничи до изграждане на нова ресторантска и конферентна част. Съвременните технологии позволяват изграждането на подобни сгради в такъв обем с олекотени конструкции, чрез които да се постигне относително ниска цена, високо качество и спазване на екологичните изисквания и съхраняване на природните дадености.

Въпросът за обема на проекта е изключително съществен за бъдещото строителство и следва общото събрание на САК да вземе решение след доклад за възможните варианти на строителството.

Изборът на изпълнител следва да стане чрез максимално публична процедура, при предварително ясно определени критерии за подбор на най-добрата оферта: цена, срок на извършване на строителството, качество на вложените материали, екологични изисквания, предходен опит на изпълнителя и пр.

За участие в избора на изпълнител могат да бъдат поканени адвокати/адвокатски дружества, които имат опит в процедура по обществени поръчки в строителството, за да се създаде максимално широка представителност и сигурност, че ще бъде избрана най-добрата възможна оферта, без каквито и да било съмнения за влияния или конфликт на интереси.

14. Според Вас следва ли правомощията на Общото събрание на адвокатите от страната да бъдат променени, каква следва да бъде промяната и считате ли, че решенията на ОСАС са задължителни за ВАДВС.

Действащият Закон за адвокатурата предоставя на Общото събрание на адвокатите от страната само две правомощия:

- Да разглежда и приема отчета на Висшия адвокатски съвет, доклада на Висшия контролен съд и отчета на Висшия дисциплинарен съд (чл. 113, т. 1 ЗА);
- Избира Председател и членове на ВАДВС, на Висшия дисциплинарен съд и членове на Висшия контролен съвет (чл. 113, т. 2 ЗА).

В сравнително правен аспект няма европейска държава, в която Общото събрание на всички адвокати (или делегатското събрание – както е означавано в някои модерни закони), да не разполага с най-широка компетентност, включително по въпроси като определяне размер на встъпителни вноски, членски внос, етични правила, приемане на бюджета и други съществени за организацията на професията въпроси. Решенията по тях се вземат въз основа на предложения на съответните други управителни органи на адвокатурата, но доколкото те

са определящи за професията, по тях компетентността е на Общото събрание на всички адвокати.

Поради това считам, че в новия Закон за адвокатурата е необходимо на база на съвременните законодателни модели в Европа, да бъде разширен кръга от правомощия на Общото събрание на адвокатите от страната, за да се осигури възможност важните за адвокатската професия въпроси да се вземат от Общото събрание.

Задължителният характер на решенията на Общото събрание на адвокатите от страната смятам за безспорен. Няма как решение на орган в рамките на компетентността му да бъде незадължително за членовете на общността, още повече че едно от двете правомощия на събранието е да избира висшите органи на адвокатурата. Да се приеме, че решенията са незадължителни, означава да приемем, че висшите органи на адвокатурата се избира с незадължителни решения – нещо, което ми се струва немислимо.

15. Какви мерки ще предприемете срещу кражбата на адвокатски труд и в какви срокове?

Въпросът за кражбата на адвокатски труд и възможните разрешения има различни аспекти.

От една страна кражба на адвокатски труд е налице, когато лице-неадвокат се представя за адвокат. В този случай адвокатският съвет разполага с общото правомощие по чл. 89, т. 8 ЗА да следи за извършване на адвокатска дейност от лица, които не са адвокати, но за съжаление действащият Закон за адвокатурата не съдържа конкретни разпоредби, с които да се реализира това правомощие. Няма разпоредби в действащия ЗА, които да предоставят възможност на адвокатския съвет да санкционира на подобни действия, каквато е установената уредба в други държави – като например Австрия, чийто закон за адвокатурата овластява адвокатските съвети да налагат глоби за подобно административно нарушение в размер до 10 000 евро (§ 57, ал. 1 от Австрийския закон за упражняването на адвокатската професия – достъпен на електронен адрес: https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/National_Regulations/DE_ON_National_CoC/EN_Austria_Rechtsanwaltsordnung_RAO.pdf).

Поради това във всички случаи, в които бъде установено, че лице се представя за адвокат (и по този начин „краде“ адвокатски труд), ще бъде сезирана прокуратурата, тъй като у нас това деяние може да бъде санкционирано само по наказателен ред. В подобни случаи ще се търси и институционално съдействие от Прокуратурата, доколкото представянето за адвокат уронва престижа не само на адвокатската професия но на правосъдието въобще, за да се предприемат незабавни действия за разследване.

От друга страна за „кражба“ на адвокатски труд може да се говори когато е налице „запазен“ за адвокатите труд – т.е. когато има изключителна адвокатска дейност. С оглед действащата разпоредба на чл. 24, ал. 1, т. 3 от ЗА това е единствено представителството пред съд, за което при това са въведени и изключения – за процесуално представителство от роднини, юрисконсулти и пр. (съответните процесуални закони). С „кражба“ на адвокатски труд в по-широк смисъл се означава и постепенното „отнемане“ на дейности, които макар да не са изключителни адвокатски дейности, са били извършвани преди години основно от адвокати (регистрации на дружества, изготвяне на проекти за нотариални актове и пр.). И в тази насока възможностите на адвокатските съвети, за съжаление, също са ограничени.

Ефективната защита на адвокатския труд от тази гледна точка може да стане в рамките на законодателни промени, както и чрез ефективно участие в законодателния процес – за което правомощие у нас има Висшия адвокатски съвет (чл. 122, ал. 1, т. 11 ЗА).

Въпреки това смятам, че САК може да се включи в процесите по идентифициране на проблемите, общо означавани като „кражба на адвокатски труд“ чрез активност в законодателния процес на фаза „обществено обсъждане“ на нормативни актове, които биха повлияли върху адвокатската професия и биха „отнели“ определени адвокатски дейности, макар същите да не са изключителни адвокатски дейности. Защото постепенното изгубване на традиционните позиции на адвокатурата през изминалите години се дължи на пасивност както на Висшия адвокатски съвет, така и на адвокатските съвети.

Поради това конкретните мерки, които предвиждаме да бъдат взети са:

- Организиране на различни форуми (анкети, кръгли маси, консултативни групи), за идентифициране на проблемите, означавани общо като „кражба на адвокатски труд.
- Участие в законодателния процес – чрез мониторинг на портала за обществени консултации и изразяване на становища по всички законопроекта и проекти на нормативни актове, които имат отношение към адвокатската професия и могат да повлияят на осъществяваните адвокатски дейности, както и изразяване на становище по тях (стъпка 7 към Организирана адвокатура - <https://www.sak2020.com/organizirana-advokatura>);
- привличане на адвокати-специалисти в съответните области за изразяване на становище по нормативни актове и оповестяване на проектите за нови нормативни актове и становищата на САС и ВАС по тези нормативни актове на обновената интернет страница на САС;
- Изразяване на становище пред ВАДВС с искания за конкретни законодателни инициативи, насочени към възстановяване на изгубените през годините позиции на адвокатурата – въвеждане на задължително представителство от адвокат в нотариални производства за сделки с недвижими имоти, и др.п.
- Като част от планираните мерки за привличане на широк кръг адвокати в работата на колегията, сме предвидили да бъде създадена и правна комисия, включваща външни на органите адвокати с професионален опит и авторитет, която да подготвя становища по законопроекта, проблеми в съдебната практика и други въпроси, важни за адвокатската професия.

16. Каква ще бъде медийната Ви политика в полза на адвокатурата и как виждате участието на адвокатурата в общественния живот?

Медийната политика на адвокатурата трябва да бъде осъществявана професионално – трябва да бъдат привлечени специалисти по медийна политика. Касае се за специфични знания, каквито принципно не притежават адвокатите, включително и аз. Ако искаме адвокатурата институционално да стои добре в обществото – това трябва да се направи професионално, на подобаващо ниво.

Неадекватния и непрофесионален подход към медиите и въобще комуникацията с обществото, по-скоро може да навреди, отколкото да донесе полза.

Медийната политика трябва да е целенасочена. Без ясна цел никоя политика, включително медийна, няма как да е успешна. Целите които сме си поставили са да развием софийската адвокатура като модерна, почтена и професионално подготвена общност. Това предполага медийната политика да е насочена както към адвокатите – за да се популяризират полезната за адвокатите действия на органите, така и към широката общественост – за да се утвърждава ролята на адвоката и престижа на професията.

Адекватната медийна политика може да подобри имиджа на професията и да повиши разпознаваемостта на адвоката като необходим професионален помощник на всеки човек не само в случай на необходимост от процесуално представителство, но и за извършването на ежедневни правни действия.

17. Какво е отношението Ви към лустрацията във висшите органи на адвокатурата и бихте ли разкрили Ваша евентуална принадлежност към тайните служби на НРБ?

Считам, че в органите на адвокатурата въобще не бива да бъдат избирани адвокати, които са били част от тайните служби на НРБ. Дори тези колеги да притежават професионални и морални качества, не бива върху адвокатурата да се пренася сянката на съмнение в независимостта на органите. Трябва да бъде изключена всякакво съмнение за тайно, скрито или каквото и да било друго влияние на външни на адвокатурата лица и организации.

С оглед възрастта ми не съм и няма как да съм принадлежал към тайните служби на НРБ.

18. Ще си подадете ли оставката, ако не изпълните обещанията си в дадените от Вас срокове?

Наскоро по повод изборите на органи на Благоевградска адвокатска колегия, Висшият адвокатски съвет прие решение, че всички органи на адвокатската колегия – председател на съвета, адвокатски съвет, председател на дисциплинарния съд, дисциплинарен съд и контролен съвет, встъпват в длъжност едновременно, независимо, че такова изискване няма в Закона за адвокатурата. Същевременно според разбиранията на ВАДВС и практиката на ВКС мандатът на органите започва да тече от влизане в сила на решението за избор на съответния орган, независимо кога членовете му ще встъпят в длъжност. Така може да се окаже, че заради обжалване на избора на един от органите, което може да продължи няколко години, мандата на останалите органи (чийто избор не е обжалван) е изтекъл преди те да встъпят в длъжност.

Оставката е морален акт и ще си подам оставката във всеки един момент, когато се окаже, че с поведението си съм уронил престижа на професията и не съм оправдал доверието на колегите си, което включва и неизпълнението на задължение, което зависи от мен.

Приложения: 1. Становище вх. № ПГ-0194/-С-3/08.01.2020 г. До Правна комисия на 44-тото Народно събрание;

2. Жалба вх. № 7980/09.12.2019 г. срещу Решение от 26.11.2019 г. на САС за увеличаване на встъпителни вноски от 01.01.2020 г.

С уважение,